

Ερωτηματολόγιο

Οι στατιστικοί και οι διάφοροι επιστήμονες που επεξεργάζονται στατιστικές πληροφορίες πρέπει, εκτός των στατιστικών μεθόδων, να γνωρίζουν και τα μέσα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τη συγκέντρωση των διαθέσιμων πληροφοριών. Επίσης και αυτοί που συγκεντρώνουν τις πληροφορίες, θα πρέπει να γνωρίζουν τις μεθόδους που είναι απαραίτητες στους επιστήμονες επεξεργαστές, ώστε να περιορίζονται στο ελάχιστο οι δαπάνες συγκέντρωσης. Για τους λόγους αυτούς είναι σημαντικό οι δύο αυτές ομάδες - αυτών που συγκεντρώνουν τις πληροφορίες (ερευνητές) και αυτών που θα τις επεξεργαστούν στατιστικά (στατιστικοί) - να συνεργάζονται στενά, ώστε να διερευνούν και ν' αναλύουν τα σχετικά με την έρευνα προβλήματα. Επίσης θα πρέπει, οι δύο αυτές ομάδες από κοινού, να καθορίζουν το σύνολο των πληροφοριών που απαιτούνται για τη μελέτη του κάθε συγκεκριμένου φαινομένου. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, διότι η εκ των υστέρων διεύρυνση των συγκεντρωθέντων στοιχείων είναι σχεδόν αδύνατη κυρίως λόγω του κόστους της.

Ο πιο διαδεδομένος τρόπος συγκέντρωσης πρωτογενών πληροφοριών είναι αυτός που επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση ερωτηματολογίων, στα οποία καταχωρούνται από τους ερωτώμενους ή από τους ερευνητές οι σχετικές πληροφορίες.

Το ερωτηματολόγιο πρέπει να καταρτίζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο ερωτώμενος να αντιλαμβάνεται εύκολα τις ερωτήσεις και να μπορεί να απαντά με ακρίβεια, σαφήνεια και ταχύτητα σε αυτές. Οι πληροφορίες, τις οποίες επιθυμούμε να συγκεντρώσουμε, πρέπει να διατίθενται εύκολα από τον ερωτώμενο και να αποφεύγονται ερωτήσεις που αναφέρονται στο παρελθόν ή που χρειάζονται υπολογισμούς. Τέλος, οι ερωτήσεις πρέπει να είναι όσο το δυνατό λιγότερες, ώστε να αποφεύγεται η άρνηση, η καταπόνηση και η προχειρότητα στις απαντήσεις από τους ερωτώμενους.

Για τη φρασεολογία του ερωτηματολογίου θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός εκπαίδευσης των ερωτώμενων και οι τυχόν ιδιοματισμοί των διαφόρων γεωγραφικών περιοχών. Ο ερωτώμενος πρέπει να αντιλαμβάνεται εύκολα τις ερωτήσεις, χωρίς να χρειάζεται ιδιαίτερη προσπάθεια και ιδιαίτερες οδηγίες. Η διατύπωση των ερωτήσεων δεν πρέπει να επηρεάζει τις απαντήσεις των ερωτώμενων, αντίθετα μάλιστα, οφείλει να τον βοηθά ώστε να δώσει τις ορθές για αυτόν απαντήσεις. Για αυτό το σκοπό πρέπει να επιδιώκεται η αφαίρεση από τον ερωτώμενο, της οποιαδήποτε πρωτοβουλίας ερμηνείας των ερωτημάτων. Όταν η ερώτηση αναφέρεται σε ποιοτικό χαρακτηριστικό, θα πρέπει να αναγράφονται όλες οι δυνατές κατηγορίες του, ώστε ο ερωτώμενος να μπορεί να δηλώσει αυτή στην οποία ανήκει. Έχει παρατηρηθεί ότι υπάρχει η τάση των ερωτώμενων να στρογγυλοποιούν τα ποσοτικά χαρακτηριστικά. Αυτό μπορούμε να το αποφύγουμε με έμμεση ή τροποποιημένη ερώτηση. Π.χ. δεν ρωτάμε την ηλικία άλλα την ημερομηνία γέννησης.

Όσον αφορά στην εμφάνιση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να υπάρχει στην αρχή της πρώτης σελίδας ο τίτλος έρευνας, ο φορέας που την πραγματοποιεί και η διεύθυνση του. Επίσης, αν υπάρχει, να αναφέρεται η νομική διάταξη που νομιμοποιεί την έρευνα, καθώς και η ρητή δήλωση ότι οι σχετικές ατομικές πληροφορίες είναι εμπιστευτικές και θα δημοσιευθούν μόνο με τη μορφή συγκεντρωτικών πινάκων. Αν το ερωτηματολόγιο αποστέλλεται ταχυδρομικά, θα πρέπει να αναγράφεται η ημερομηνία αποστολής και η ημερομηνία μέχρι την οποία αναμένεται η απάντηση. Τέλος, θα πρέπει οι ερωτήσεις να είναι διατεταγμένες με μια λογική τάξη. Οι ερωτήσεις που αφορούν στα στοιχεία του ερωτώμενου (την ταυτότητα) όπως φύλο,

ηλικία, επίπεδο μόρφωσης κ.λ.π. πρέπει να είναι συγκεντρωμένες στην αρχή, και οι υπόλοιπες, αν είναι δυνατό, χωρισμένες σε ομοιογενείς ομάδες.

Η αποστολή των ερωτηματολογίων, για να συμπληρωθούν, μπορεί να γίνει ταχυδρομικά ή με ερευνητές. Η διακίνηση των ερωτηματολογίων με το ταχυδρομείο (αποστολή - επιστροφή) είναι η λιγότερο δαπανηρή, διότι μας απαλλάσσει από την δαπανηρή παρουσία των ερευνητών. Η διακίνηση των ερωτηματολογίων με τους ερευνητές, εξασφαλίζει τη συγκέντρωση των σωστών και με πληρότητα συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Επίσης ο τρόπος αυτός επιτρέπει να αποφεύγονται τα συστηματικά σφάλματα που οφείλονται στην ταχυδρομική διακίνηση. Δεν είναι δυνατό π.χ. να απαντήσει διαφορετικό πρόσωπο από αυτό που επιλέξαμε, με συνέπεια να αποφεύγεται η παραμόρφωση του δείγματος. Πολλές φορές όμως, η επέμβαση του ερευνητή είναι δυνατό, από τον τρόπο που υποβάλλει την ερώτηση ή από τον τρόπο που καταχωρεί την απάντηση, να εισάγει στην έρευνα συστηματικά σφάλματα.

Οι ερευνητές πρέπει να είναι άρτια καταρτισμένοι στα θέματα της έρευνας, ώστε να μπορούν να κρίνουν την αλήθεια των απαντήσεων ιδιαίτερα όταν ζητούνται εμπιστευτικές πληροφορίες. Χρησιμοποιώντας ερευνητές επιτυγχάνουμε περισσότερο ακριβείς απαντήσεις, διότι αυτοί βοηθούν στο να εξαλειφθούν οι τυχόν ασάφειες των ερωτήσεων, δίνοντας περισσότερες εξηγήσεις όπου χρειάζονται. Αυτή η συζήτηση μεταξύ του ερευνητή και του ερωτώμενου, συμβάλλει ώστε να μην καταπονείται ο δεύτερος, απαντώντας σύντομα και με ακρίβεια στο σύνολο των ερωτήσεων. Είναι φανερό, από τα προσόντα που απαιτούνται να έχουν οι ερευνητές προκειμένου να τους ανατεθεί η συγκέντρωση πληροφοριών με συνεντεύξεις, ότι η επιλογή τους πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή. Είναι τα κύρια πρόσωπα ενός δύσκολου διαλόγου, απαραίτητου στη συγκέντρωση σαφών και ακριβών πληροφοριών και για το λόγο αυτό, παρά τη μικρή ποσοτική τους απόδοση, πρέπει η αμοιβή τους να είναι ικανοποιητική. Αυτοί οι τρεις παράγοντες, δηλαδή τα ιδιαίτερα προσόντα, ο μεγάλος χρόνος και η υψηλή αμοιβή των ερευνητών, ανεβάζουν πολύ το κόστος των ερευνών αυτού του είδους (ερωτηματολόγιο - συνέντευξη), με συνέπεια να διενεργούνται μόνο όταν δεν είναι δυνατή η συγκέντρωση αυτών των πληροφοριών με άλλο τρόπο.

Παρακάτω παρουσιάζεται ένα πραγματικό ερωτηματολόγιο διερεύνησης κοινωνικών αναγκών που χρησιμοποιήθηκε πρόσφατα από κάποιους Δήμους του Νομού Θεσσαλονίκης.

ΚΠΣ 2000-2006
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
Μέτρο 5.3: Τοπικές Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Δήμος.....
Περιοχή.....

Κωδικός ερωτηματολογίου

Στοιχεία συνεντευκτή
Συνεντευκτής

Ημερομηνία

Στοιχεία ερωτώμενου
Όνοματεπώνυμο.....
Διεύθυνση.....
Τηλέφωνο:.....

ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Προκειμένου να αποκτήσουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις ανάγκες των κατοίκων και την κατάσταση των υπηρεσιών της περιοχής μας, ο δήμος διενεργεί τη παρούσα έρευνα. Μέσα από αυτή την έρευνα ελπίζουμε ότι θα βοηθήσουμε στο σωστό σχεδιασμό πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων για μια καλύτερη ποιότητα ζωής στο δήμο μας. Η συμμετοχή σας στην έρευνα είναι πολύ σημαντική για την αξιολόγηση και τις τελικές προτάσεις που θα κάνει ο δήμος. Παρακαλούμε να μας διαθέσετε λίγο από το χρόνο σας. Όσο μεγαλύτερη είναι η συμμετοχή σας τόσο μεγαλύτερη είναι η δυνατότητα ανάπτυξης της περιοχής μας.

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο	
Άνδρας	1
Γυναίκα	2

2. Ημερομηνία Γέννησης	/ /
------------------------	-----

B. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

3. Επίπεδο Εκπαίδευσης	
Δεν πήγα σχολείο	1
Μερικές τάξεις Δημοτικού	2
Απόφοιτος Δημοτικού	3
Απόφοιτος Γυμνασίου	4
Απόφοιτος Λυκείου	5
Απόφοιτος ΙΕΚ	6
Απόφοιτος ΤΕΙ	7
Απόφοιτος ΑΕΙ	8
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	9
Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	10

4. Ποια είναι η μητρική σας γλώσσα;	
Ελληνική	1
Ελληνική (ποντιακά)	2
Γλώσσα Δυτικής Ευρώπης	3
Ρωσικά	4
Αλβανικά	5
Ρομανές	6
Άλλη Γλώσσα Ανατολικής Ευρώπης	7
Άλλη	8

Γ. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

5. Σημερινή εργασιακή κατάσταση	
Εργαζόμενος	1
Άνεργος	2
Συνταξιούχος	3
Μαθητής - Φοιτητής - Σπουδαστής	4
Εισοδηματίας	5
Οικιακά	6
Άλλο	7

*Τις ερωτήσεις 6 – 13 τις απαντούν όσοι εργάζονται (Ερώτηση 5 Απάντηση 1)

6. Επάγγελμα	
Ασκούντες επίσημα επαγγέλματα	1
Τεχνολόγοι	2
Υπάλληλοι γραφείου	3
Έμποροι & Πωλητές	4
Παροχή υπηρεσιών	5
Γεωργοί κτηνοτρόφοι	6
Τεχνίτες –ειδικευμένοι εργάτες	7
Ανειδίκευτοι εργάτες	8
Άλλο	9
7. Θέση στο επάγγελμα	
Μισθωτός ή ημερομίσθιος	1
Εργοδότης	2
Αυτοαπασχολούμενος	3
Συμβοηθούν Μέλος*	4

8. Τομέας παραγωγής ¹	
Πρωτογενής	1
Δευτερογενής	2
Τριτογενής	3
9. Τύπος απασχόλησης	
Μόνιμη	1
Περιστασιακή	2
Εποχιακή	3
10. Ύπαρξη Ασφάλισης	
Ναι	1
Όχι	0

¹ Πρωτογενής παραγωγή θεωρείται η επεξεργασία πρώτων υλών (μεταλλεία, γεωργία, αλιεία κ.ά.)
 Δευτερογενής παραγωγή θεωρείται η μεταποίηση προϊόντων (βιοτεχνίες/βιομηχανίες κατασκευής ρούχων, επίπλων κ.ά.) Τριτογενής παραγωγή θεωρείται η παροχή υπηρεσιών (εμπόριο, επιστημονικά επαγγέλματα, εστιατόρια κ.ά.)
 *π.χ. εργάζεται στην επιχείρηση του συζύγου ή γονιού χωρίς να είναι δηλωμένος εργαζόμενος

11. Τον τελευταίο χρόνο έχετε μείνει άνεργος;	
Ναι	1
Όχι	0
12. Αν απαντήσατε «Ναι», για πόσους μήνες μείνατε άνεργος;	

13. Έχετε παρακολουθήσει σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης, τα τρία τελευταία χρόνια;	
Ναι	1
Όχι	0

*Την ερώτηση 14 την απαντούν όσοι είναι άνεργοι ή ασχολούνται με τα οικιακά (Ερώτηση 5 Απάντηση 2 ή 6)

14. Αναζητάτε εργασία;	
Ναι	1
Όχι	0

*Τις ερωτήσεις 15 – 18 απαντούν όσοι απαντούν ότι αναζητούν εργασία (Ερώτηση 14 Απάντηση 1)

15. Διάστημα ανεργίας	
Λιγότερο από ένα έτος	1
1-2 έτη	2
Περισσότερο από 2 έτη	3

16. Έχετε κάποια επαγγελματική εξειδίκευση;	
Ναι	1
Όχι	0

17. Αν Ναι Ποια;	
Επιστημονικά επαγγέλματα	1
Τεχνολόγοι	2
Υπάλληλοι γραφείου	3
Έμποροι & Πωλητές	4
Παροχή υπηρεσιών	5
Γεωργοί κτηνοτρόφοι	6
Τεχνίτες	7
Άλλο	8

18. Παρακολουθήσατε ποτέ κάποιο σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης;	
Ναι	1
Όχι	0

Δ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

19. Έχετε γεννηθεί στην Ελλάδα;	
Ναι	1
Όχι	0
20. Αν Όχι: Σε ποια χώρα ή περιοχή έχετε γεννηθεί;	
Πρώην Σοβιετική Ένωση	1
Αλβανία	2
Λοιπή Ανατολική Ευρώπη	3
Δυτική Ευρώπη	4
Αμερική	5
Αφρική	6
Τουρκία	7
Ασία	8
Αυστραλία	9
Άλλο	10

24. Πόσα άτομα κατοικούν μόνιμα στο σπίτι σας;	
---	--

26. Παίρνοντας υπόψη τους οικονομικούς σας πόρους τοποθετήστε το νοικοκυριό σας με βάση την αναφερόμενη κλίμακα	
Πολύ Φτωχό	1
Φτωχό	2
Μέτριο	3
Πλούσιο	4
Πολύ Πλούσιο	5

21. Έχετε Ελληνική υπηκοότητα	
Ναι	1
Όχι	0
22. Αν δεν έχετε ελληνική υπηκοότητα, έχετε	
Άδεια παραμονής	1
Πράσινη κάρτα	2
23. Έχετε κάποιου τύπου αναπηρία;	
Ναι	1
Όχι	0

25. Το μηνιαίο συνολικό εισόδημα όλων των ατόμων που κατοικούν μόνιμα στο σπίτι σας είναι:	
---	--

Ε. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

27. Πολλοί μιλούν για μια σειρά από προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των πόλεων. Ποια από τα παρακάτω προβλήματα πιστεύετε ότι αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής σας και σε ποιο βαθμό;
(1= δεν αντιμετωπίζουμε καθόλου αυτό το πρόβλημα, 5=πολύ έντονο πρόβλημα)

α/α	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ					
1	Έλλειψη ευκαιριών για επαγγελματική κατάρτιση	1	2	3	4	5
2	Άνεργια γενικά	1	2	3	4	5
3	Άνεργια νυναικών	1	2	3	4	5
4	Άνεργια νέων	1	2	3	4	5
5	Έλλειψη δομών συμβουλευτικής στήριξης της απασχόλησης	1	2	3	4	5
6	Έλλειψη κέντρων στήριξης της επιχειρηματικότητας	1	2	3	4	5
7	Χαμηλόμισθες εργασίες	1	2	3	4	5
8	Μικρός αριθμός επιχειρήσεων και μικρή προσφορά εργασίας	1	2	3	4	5
9	Έλλειψη πολιτιστικών και αθλητικών χώρων	1	2	3	4	5
10	Έλλειψη ιατρικών υπηρεσιών (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, Ιατρεία)	1	2	3	4	5
11	Έλλειψη σχολικών κτιρίων	1	2	3	4	5
12	Πρόβλήματα ασφάλειας στην περιοχή	1	2	3	4	5
13	Άλλα, αναφέρατε	1	2	3	4	5